30 maja 2017
prof. dr hab. Stefan Keym

Polsko-niemieckie stosunki muzyczne w świetle badań nad transferem kulturowym: szanse i perspektywy

Polskę i Niemcy łączy bogata historia muzycznych korelacji i powiązań. Badania nad transferem kulturowym umożliwiają zróżnicowane metodycznie podejście do tej wielowymiarowej tematyki. Kierują one uwagę na potrzeby kultury przyjmującej, modyfikacje koncepcji przy ich przyswajaniu oraz na dyskurs o procesach tego przyswajania.
Wykład ogniskuje się na tzw. długim wieku XIX, w którym najpierw zainteresowanie niemieckich liberałów polskimi zrywami narodowymi przed 1848 rokiem odbijało się między innymi w muzyce, później zaś polscy kompozytorzy coraz intensywniej zgłębiali modele niemieckiej tradycji muzyki symfonicznej. Przy okazji uwypuklą się odmienne tradycje wyważania rangi czynników estetycznych i politycznych.
Tę główną część wykładu uzupełnią porównawcze obserwacje dotyczące innych epok, zwłaszcza zagadnień związanych z europejską modą na poloneza w XVIII wieku i wzajemnymi polsko-niemieckimi wpływami w muzyce awangardowej po roku 1945.

Stefan Keym studiował muzykologię, germanistykę i historię w Moguncji, Paryżu (na Sorbonie) i Halle; w 2001 r. doktoryzował się na Uniwersytecie Marcina Lutra w Halle i Wittenberdze; od 2002 r. jest pracownikiem naukowym w Instytucie Muzykologii Uniwersytetu w Lipsku; w 2008 r. habilitował się pracą *Symfoniczny transfer kulturowy. Badania na temat pobytów studyjnych polskich kompozytorów w Niemczech i ich podejścia do tradycji symfonicznej w latach 1867–1918;* pracował w charakterze profesora wizytującego i zastępującego w Tybindze, Zurychu, Berlinie (Uniwersytet Humboldtów) i Hamburgu; od 2016 r. zajmuje stanowisko profesora współczesnej historii muzyki na Université Toulouse-Jean-Jaurès.

Informacje

Wykłady odbywają się we wtorki o godz. 18.00 w sali konferencyjnej Niemieckiego Instytutu Historycznego.

Wykłady oraz dyskusja tłumaczone są symultanicznie na język polski lub niemiecki.

Kontakt

Niemiecki Instytut Historyczny
Pałac Karnickich
Aleje Ujazdowskie 39
PL-00-540 Warszawa

Telefon (+48-22) 525 83 00
Telefaks (+48-22) 525 83 37

E-Mail dhi@dhi.waw.pl

Zapraszamy do odwiedzenia naszych stron internetowych:
www.dhi.waw.pl

/DHIWarschau

Max Weber Stiftung
Deutsche Geisteswissenschaftliche Institute im Ausland

Wykłady wtorkowe

2017/1

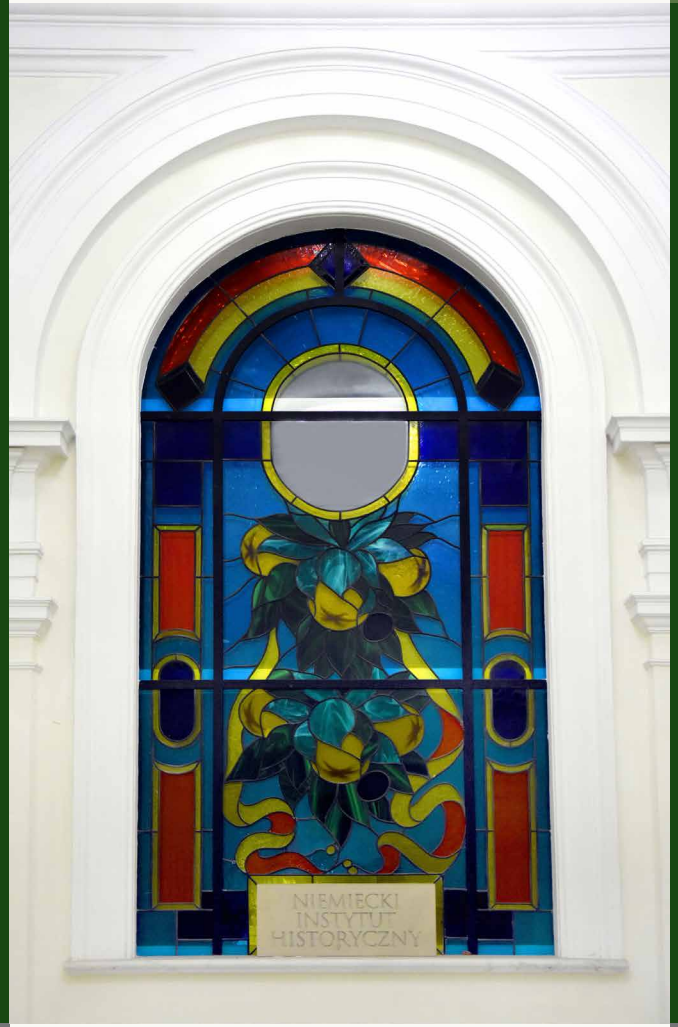

Deutsches Historisches Institut Warschau
Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie

28 lutego 2017
prof. dr hab. Christofer Herrmann

Marienburg (Malbork) a początki romantyzmu

Marienburg (Malbork) był ważnym źródłem inspiracji dla ruchu romantycznego w Prusach i w Niemczech. W 1804 r. król Fryderyk III objął zamek swoją ochroną, co było pierwszym aktem zrodzonej z ducha romantyzmu ochrony zabytków w nowoczesnym rozumieniu. W następstwie wojen wyzwoleńczych z lat 1813–1815 niepomiernie wzrosło symboliczne patriotyczne znaczenie Marienburga. Po Kongresie Wiedeńskim nadprezydent Prowincji Pruskiej Theodor von Schön zainicjował odbudowę rezydencji wielkich mistrzów. Kryła się za tym myśl, żeby uczynić ten wzniosły pomnik prehistorii Prus miejscem współdziałania króla i narodu (reprezentowanego przez stany). Ta wizja polityczna odpowiadała romantycznemu wyobrażeniu harmonijnej średniowiecznej struktury władzy. W duchu tej idei von Schön zaangażował renomowanych architektów, historyków, historyków sztuki i literatów, dzięki którym Marienburg miał rozkwitnąć na nowo jako synteza sztuk.

Christofer Herrmann, ur. w 1962 r. w Moguncji, studiował historię sztuki, ludoznawstwo niemieckie, slawistykę i politologię na Uniwersytecie Jana Gutenberga w Moguncji. W 1993 r. uzyskał stopień doktora; w latach 1995–2005 był profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Germanistyki Uniwersytetu Olsztyńskiego; w 2005 r. habilitował się na Uniwersytecie w Greifswaldzie; od 2006 r. jest profesorem nadzwyczajnym w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Gdańskiego. Od 2015 r. realizuje projekt badawczy na Wydziale Historii Budownictwa i Urbanistyki Uniwersytetu Technicznego w Berlinie, poświęcony malborskiemu Pałacowi Wielkich Mistrzów.

21 marca 2017
prof. dr hab. Pavel Kolář

Poststalinizm. Ideologia i utopia pewnej epoki

Po tajnym referacie Chruszczowa z 1956 r. komunizm zaczął się chwiać. Późniejszy okres bywa zwykle przedstawiany jako upadek tej ideologii, natomiast Pavel Kolář pokazuje inną perspektywę, interpretując destalinizację jako początek nowej epoki. Demonstruje, że komunistyczne uniwersa znaczeń także w dobie poststalinizmu były nacechowane utopijnymi wizjami. Ich istotą nie było już jednak niepohamowane dążenie do idealnego ustroju społecznego, lecz stopniowa poprawa istniejącej sytuacji. Wychodząc poza historię komunizmu, wykład porusza kwestię, jak przekształcają się nowoczesne ideologie, budując nowy konsensus władzy.

Pavel Kolář (ur. 1974) – profesor historii porównawczej i transnarodowej w Europejskim Instytucie Uniwersyteckim we Florencji. Zajmuje się współczesną historią europejską (przede wszystkim dziejami Niemiec i Europy Środkowo-Wschodniej). Specjalizuje się w historii dyktatur komunistycznych, dziejach historiografii, historii nacjonalizmu, historii przemocy. Do jego najważniejszych publikacji należą: *Geschichtswissenschaft in Zentraleuropa* (2008), *Der Poststalinismus. Ideologie und Utopie einer Epoche* (2016) i *Co byla normalizace? Eseje o pozdním socialismu* (2016, wraz z Michalem Pullmannem).

25 kwietnia 2017
doc. dr Werner Telesko

The queen's bodies. Reprezentacja i polityka wizualna dotycząca postaci Marii Teresy (1717–1780)

Już ze względu na swą nadzwyczajną pozycję w dziejach Maria Teresa jest postacią enigmatyczną. Jednak w przeciwieństwie do ambicji politycznych i projektów reformatorskich tej pierwszej kobiety z dynastii Habsburgów na tronie, strategie reprezentacji jej wizerunku, a zwłaszcza związanej z tym kultury wizualnej, były dotychczas analizowane w niewystarczającym stopniu.
Przejawem elastyczności i rozpiętości kultury wizualnej dotyczącej postaci Marii Teresy jest między innymi współistnienie nacechowanych „męskością" *i* „kobiecością" strategii reprezentacji, których celem było długofalowe zapewnienie istnienia dynastii. Charakterystyczny synkretyzm świadectw wizualnych i tekstowych znajduje wyraz w wyrafinowanych splotach tradycji chrześcijańskich i mitologicznych.
Komunikacja władzy ze społeczeństwem w epoce Marii Teresy nie polegała bynajmniej tylko na oddziaływaniu na biernych adresatów. Odbiorcy występowali też jako aktywne grupy społeczne, interpretujące odnośne komunikaty lub samodzielnie je kreujące. Grupy te promowały kult władcy również przez to, że w rozmaity sposób go antycypowały. Tematyka wykładu obejmuje zatem także podstawowe elementy zmienionego wizerunku władców w dobie oświecenia.

Werner Telesko urodził się w 1965 r. w Linzu; od 2013 r. jest dyrektorem Instytutu Badań nad Historią Sztuki i Muzyki (IKM) Austriackiej Akademii Nauk (ÖAW) oraz wykładowcą historii sztuki na Uniwersytecie Wiedeńskim. Studiował historię sztuki i historię w Wiedniu; w 1993 r. uzyskał stopień doktora, a w 2000 r. habilitował się. Od 2010 r. jest członkiem-korespondentem, a od 2013 r. członkiem rzeczywistym ÖAW. Obecnie kieruje projektem badawczym Austriackiego Funduszu Naukowego, poświęconym reprezentacji wizerunku Marii Teresy. Ostatnio opublikował między innymi *Maria Theresia. Ein europäischer Mythos* (Wien 2012) i *In Bildern denken. Die Typologie in der bildenden Kunst der Vormoderne* (Wien 2016).

Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie
www.dhi.waw.pl